

František Hes:

Kdyby nebylo golfu, tak už nechodím

Řada handigolfistů, tedy hráčů s tělesným postižením, vzbuzuje obdiv a úctu. Poté, co utrpěli úraz nebo se potýkali se zákeřnou či vrozenou nemocí, dokáží díky silné vůli žít plnohodnotný život. A pomáhá jim k tomu i golf.

TEXT: JINDŘICH ŠTĚPÁNEK, FOTO: JANA BRÁBNÍKOVÁ

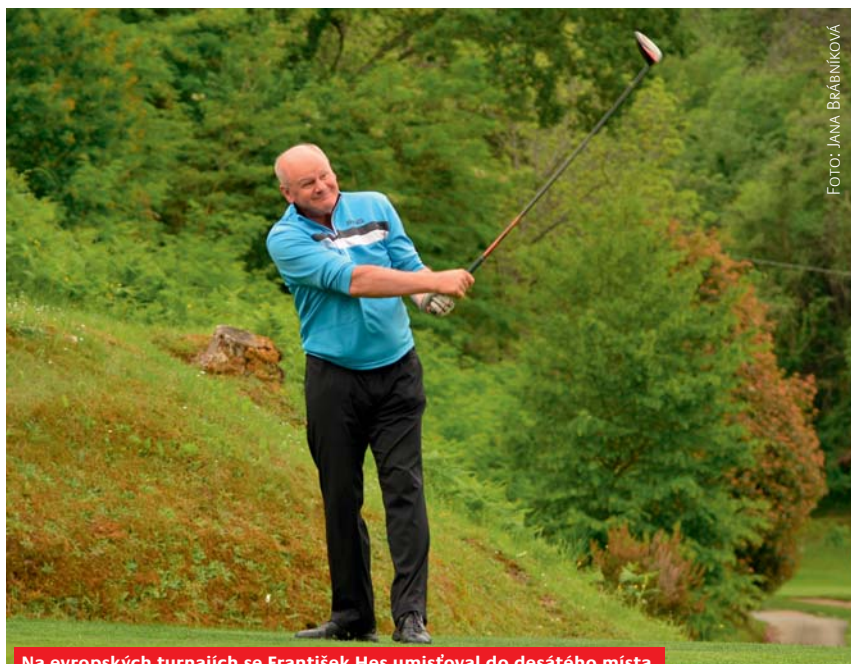

FOTO: JANA BRÁBNÍKOVÁ

Na evropských turnajích se František Hes umísťoval do desátého místa.

„Tak trochu jsme s kamarádem frajeřili a rozhodli se přeskočit loď, na kterých jsme před chvílí po Lužnici připluli,“ vzpomíná František Hes na okamžik nedaleko Tábora, jenž mu totálně změnil život. „Při odrazu se mi trochu zabořila noha a já se pak rukama zachytil o poslední loď a dopadl do mělčiny. Za krkem mi křuplo a já okamžitě věděl, že je zle. Od ramen dolu jsme nic necítil.“ František měl půl roku po svatbě a jeho žena mu v tu chvíli zachránila život. Jako zdravotní sestra pracující na traumatologii věděla, že hlavu svého muže musí okamžitě zafixovat. Dva zlomené krční obratle totiž způsobily, že krev zalila míchu a štěstím v neštěstí bylo, že se mícha nepřetrhla.

Po převozu do nemocnice v Táboře se mu ještě přitížilo, po cestě „rozhrkanou“

sanitkou totiž sanitáci při přesunu na rentgen těžce zraněného pacienta upustili a pochroumali mu pro změnu bederní část páteře... Když to manželka Věra viděla, neváhala a zařídila převoz na tramatologické oddělení nemocnice v Českých Budějovicích, kde pracovala. „Když jsem tam za ní předtím chodil a viděl pacienty na přístrojích, několikrát jsem prohodil, že kdyby se něco podobného přihodilo mně, tak ji prosím, aby mě odpojila,“ vzpomíná František. Teď tu ležel na obracecím lůžku a všechno bylo jinak.

KLINICKÁ SMRT VYPADÁ TAK, ŽE JE ČLOVĚKU DOBRĚ

Cestou mezi Táborem a Budějovicemi zažil František v sanitce pocit, který nikdy nevymaže z paměti: „Viděl jsem se v tunelu, blížil se ke světlu, cítil jsem

příjemné teplo, bylo mi dobře,“ vzpomíná. Teprve po probuzení v nemocnici si pak uvědomil, že prožil klinickou smrt. Probuzení bylo kruté. Hýbal prakticky jenom očima, dýchal pomocí přístroje a uvědomoval si krutou realitu. „Nějaká zvláštní síla mi ale nedovolila, abych myslel na to nejhorší,“ vzpomíná a dodává, „začal jsem bojovat.“

Důležitou roli sehrálo, že manželka s ním trávila všechny večery a jezdili za ním rodiče, sestra a v neposlední řadě i tatínkův bratr Karel, který byl farářem. Zatímco Věra s manželem rehabilitovala, strýc mu promlouval do duše. A jednou dokonce řekl: „Měl jsem o tebe trošku strach, protože se mi zdálo, že by z tebe mohl být moc velký frajer. Teď mám ale pocit, že to, co se stalo, bylo možná osudově dobře, sebralo ti to pýchu a namyšlenost. Ber to tak, že jsi získal pokoru.“

Rekonvalescence trvala dva roky, z toho půl roku v budějovické nemocnici. V třeboňských lázních pak chodil k vynikajícímu terapeutovi panu Makovičkovi. Tři roky po úrazu (1983) jej známí při setkání na chodníku dokonce pochválili, že ho nepoznávají, protože vůbec nekulhá.

František naskočil do pracovního procesu, stal se provozním ředitelem lázní ve Vrážích u Písku – a práce ho totálně pohltila. Přešel po čase do třeboňského hotelu Zlatá hvězda, kde osm let pracoval jako ředitel. „Do jisté míry to byla také terapie. Rána ale bývala ukrutná, půl hodiny jsem se rozcvičoval, pak už jsem byl pracovně tak vyčerpán, že jsem na nic jiného nemyslel.“

V NEW YORKU MĚ PŘESVĚDČILI, ŽE MÁM HRÁT GOLF

Golf viděl František poprvé v Mariánských Lázních, když v 70. letech studoval na zdejší hotelové škole. Učaroval mu nádech noblesy, střížená trávníky a příjemní lidé kolem. Už tehdy si řekl, že by to chtěl někdy zkusit. Dokonce si vystříhl článek z Rudého práva o španělském profesionálním golfistovi Seve Ballesterosovi, který byl tak dobrý, že ve sportu zbohatlíků konkuroval „zlým Američanům“...

Když pak jezdil začátkem 90. let z Třeboně do Vráže, míjel v Bechyni oboru, kde probíhaly dost náročné stavební práce. Jednou tam zastavil a od svérázného pána, z něhož se vyklubal profesionální golfový trenér Pavel Hepnar, se dozvěděl, že do dvou let tu bude golfové hřiště. „Slovo dalo slovo a já tam na louce zkusil odpálit pár prvních míčků. Pochopil, že dávný sen z Mariánských Lázní má možná na dosah.

„Manželka v té době hrála na krajské úrovni tenis. Když si tu pak se mnou vyzkoušela golfové hole, rozhodla se, že do toho jdeme oba,“ vykládá František. Oběma bylo těsně před čtyřicátkou. Začátky nebyly lehké, František marně hledal správný úchop, každý úder bolel... Pak se ale vydal na dva týdny s kamarádem do New Yorku a padlo definitivní rozhodnutí.

„Když jsem na Manhattanu viděl golfový obchod s indoorem, nemohl jsem ho minout a nezajít tam. S tamějším trenérem jsme se bavili o tom, že mám problémy po úrazu, a já se dozvěděl, že v Americe hrají lidé s postižením golf naprosto běžně. Ať prý nepolevuju. Nesmím následkům zranění podléhat, je třeba najít svůj styl a vytrvat.“

Františkovi Hesovi to dodalo takovou sílu, že po návratu na jih Čech začal pravidelně trénovat a výsledkem byl po dlouhém a bolestivém čase handicap 13. To už z Bechyně přešel roku 1997 s manželkou do rakouského Haugschlagu, který měli z Třeboně nejbližší. A bylo to tehdy dokonce finančně výhodnější, než vstoupit do klubu v Čechách. Pak se začala budovat hřiště v Nové Bystřici a následně na

Mnichu, takže oba přestoupili zpět do českého klubu.

Z osmnáctky na Mnichu vede do nedalekého Haugschlagu přes Smrčnou cestu, kterou lze na bugině ujet tak za patnáct dvacet minut. Vede přes hranici v místě, kudy se pokusil Františkův otec v roce 1953 ilegálně přejít do Rakouska. Pohraničníci ho chytili, a protože mu nebylo ještě osmnáct, strávil ve vězení pouze rok. Když se stal František členem na Mnichu, vzal tátu na buginu a do Haugschlagu ho odvezl. I tak silné prožitky přináší golf...

HANDIGOLF SI OTEVŘEL CESTU DO EVROPY

V té době se Františkovi zmínil kolega o Miroslavu Lidinském. Vojákoví, který v Afghánistánu přišel o nohu, stal se hrdinou a poté, co se naučil pohybovat s protézou, začal hrát golf. Jako první český handigolfista se stal ve své kategorii mistrem Evropy. Sešli se a František se dozvěděl o jeho plánech v čerstvě založené České asociaci golfistů s postižením, jíž byl Miroslav prezidentem.

CZDGA (Czech Desible Golf Assotiation) začala tehdy pořádat pravidelné tréninky, pak turnaje, na kterých hráli lidé s postižením se „zdravými“, zážitkem pak byly společné mezinárodní turnaje. Vytvořila se úžasná parta handigolfistů, kteří dokazovali, že ani po těžkých úrazech nemusí člověk jen naříkat, ležet a brát prášky.

„V té době jsem se plně věnoval zaměstnání a někdy mi nezbyl čas na rehabilitaci,“ připouští Hes. „Okamžitě se to ale projevilo nejen ve zvyšujících se bolestech, ale i na výkonnosti na hřišti. Přesto jsem kamarádům v CZDGA chtěl dokázat, že na to mám.“

Po čase se rozhodl víc věnovat tréninku, absolvoval soustředění CZDGA, pak první zahraniční turnaje a přišly i úspěchy. V roce 2011 skončil třetí na mistrovství republiky, ve stejném roce devátý na evropském šampionátu v Itálii. Na evropských turnajích se umisťoval do desátého místa.

„Je pravda, že dnes v jedenašedesáti letech už osmnáctijamkové hřiště jezdím

v autíčku. Devět jamek ale obejdu po svých, a tak si vždy uvědomím, že nebyť golfu, tak bych se nikdy nedonutil ty tři čtyři kilometry chodit. Je to pro mě rehabilitace, bez ní bych asi zlenivěl a nejspíš už ani nechodil...“

Golf je prý i věčná motivace. Nedávno se František vrátil ze Zanzibaru. „Kdybych nehrál golf, tak nemám fyzickou, a tak dlouhý let s náročnými přestupy bych nezvládl,“ tvrdí. „Na ostrově ale mají jediné hřiště a já si řekl, že pokud si ho nezhraju, tak neodjedu. A jsem tady!“

FRANTIŠEK HES

- člen v GC Mnich a a Haugschlag
- HCP 18,4
- omezená hybnost poloviny těla

CZDGA

Česka golfová asociace hendikepovaných (CZDGA) je spolek, který vznikl v roce 2009. Jeho cílem je umožnit co největšímu počtu dětí, mládeže a dospělých s tělesným postižením přístup ke golfu. Je plnohodnotným členským subjektem ČGF a od roku 2010 členem Evropské golfové asociace hendikepovaných (EDGA), která usiluje o zařazení handigolfu do programu letních paraolympijských her 2020. Mezi členy CZDGA jsou hráči po amputaci končetin, po ochrnutí od narození či po úrazech, vozíčkáři, hráči se zrakovým nebo sluchovým postižením, mozkovou obrnou, roztroušenou sklerózou či s neurologickým onemocněním, které postihuje pohybový aparát.

KATEGORIE POSTIŽENÍ

- (dle mezinárodního používaného dělení)
- mentální postižení
 - sluchové postižení
 - spastické postižení (zejména lokomotická postižení zpravidla neurologického původu, ochrnutí – převážně vlivem dětské mozkové obrny, postižení vrozená)
 - tělesné postižení (lokomotická postižení zpravidla ortopedického původu, poúrazové stavy)
 - zrakové postižení

Více na www.czdga.cz